

УДК 005.511:004.89:658

Д. В. Максименко,
к. е. н., доцент завідувач кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університету
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2053-8070>
Н. М. Готько,
к. е. н., викладач вищої категорії ВСП,
Мукачівський фаховий коледж НУБіП України
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-5687-5442>
С. В. Хома,
аспірант, спеціальність "Підприємництво та торгівля",
Мукачівський державний університету
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-6598-1844>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.1.139

МОДЕЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ПІДТРИМКИ ОСНОВНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУРАХ

D. Maksymenko,
Ph.D., Associate Professor head of the Department of Accounting and Taxation and Marketing, Mukachevo State University
N. Hotko,
Ph.D., Teacher of the Highest Category of VSP, Mukachiv Vocational College NUBiP of Ukraine
S. Khoma,
student of higher education, specialty "Entrepreneurship and trade", Mukachevo State University

A MODEL FOR INFORMATION-ANALYTICAL AND MANAGEMENT SUPPORT OF KEY BUSINESS PROCESSES IN ENTREPRENEURIAL STRUCTURES

Окреслене дослідження, спрямоване на розроблення та обґрунтування моделі інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки основних бізнес-процесів у підприємницьких структурах, що передбачає чітке розмежування функцій її складових, визначення їх взаємозв'язків та інструментарію реалізації з урахуванням сучасних умов господарювання. За отриманими результатами проілюстровано, що ефективна організація інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки основних бізнес-процесів є ключовою умовою для забезпечення структурного управління бізнес-процесам, оптимізації ресурсів та потоків робіт та постійне вдосконалення операційних і стратегічних процесів будь-якої організаційно-господарської одиниці (фірм, товариств, корпорацій). Теоретична цінність проведеного дослідження полягає у виділенні загальної наповненості моделі підтримки бізнес-процесів, що представлена у форматі, який є набором взаємопов'язаних, проте функціонально відокремлених систем: підтримки інформаційних процесів (що забезпечують збір, накопичення та структурування даних, формуючи базу даних для аналітичної обробки), розробки аналітичних даних (що перетворюють інформаційні ресурси на знання, необхідні для обґрунтування управлінських рішень, виявлення тенденцій, проблем і можливостей розвитку бізнес-процесів) та підтримки прийняття рішень (що інтегрують результати аналітики у процес управління, формують рекомендації та інформаційну підтримку рішень). Взаємозв'язок окреслених систем дозволяє користувачам генерувати запити до інформаційно-аналітичної системи для оптимізації основних, допоміжних та

управлінських процесів. Практична цінність окресленого дослідження зумовлено тим, що модельна інтеграція окреслених складових фактично є однією з варіацій підходу BPM (Business Process Management) за якої формується фокус на досягнення стратегічних і оперативних цілей через ефективне управління потоками робіт і ресурсів. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на: інтеграцію цифрових технологій у BPM-системи підтримки бізнес-процесів; розробку методик оцінювання ефективності інформаційно-аналітичної та управлінської підтримки в контексті BPM та адаптацію моделі підтримки до специфіки різних галузей та масштабів підприємницьких структур.

The outlined study is aimed at developing and substantiating a model of information, analytical, and managerial support for the core business processes in entrepreneurial structures, which provides for a clear delineation of the functions of its components, the identification of their interrelationships, and the tools for their implementation, taking into account modern business conditions. Based on the obtained results, it is illustrated that the effective organization of information, analytical, and managerial support for core business processes is a key prerequisite for ensuring structured management of business processes, optimizing resources and workflows, and continuously improving the operational and strategic processes of any organizational and economic entity (firms, partnerships, corporations). The theoretical value of the conducted research lies in identifying the overall content of the business process support model, which is presented in a format comprising a set of interrelated yet functionally distinct systems: information process support (which ensures the collection, accumulation, and structuring of data, forming a database for analytical processing), analytical data development (which transforms information resources into knowledge necessary for substantiating managerial decisions and identifying trends, problems, and opportunities for the development of business processes), and decision-making support (which integrates analytical results into the management process and provides recommendations and informational support for decisions). The interconnection of these systems enables users to generate queries to the information and analytical system in order to optimize core, auxiliary, and managerial processes. The practical value of the outlined research is determined by the fact that the model-based integration of these components is, in essence, one of the variations of the BPM (Business Process Management) approach, which focuses on achieving strategic and operational goals through effective management of workflows and resources. Further research may be directed toward: the integration of digital technologies into BPM-based business process support systems; the development of methods for evaluating the effectiveness of information, analytical, and managerial support within the BPM context; and the adaptation of the support model to the specifics of different industries and scales of entrepreneurial structures.

Ключові слова: стратегічні і оперативні цілі; структурне управління бізнес-процесами; оптимізація ресурсів; потоки робіт; умови господарювання.

Key words: strategic and operational objectives; structured business process management; resource optimization; workflows; business conditions.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах розвитку економіки особливого значення набуває якісна модель організації інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки взаємопов'язаних задач і заходів з досягнення певної мети або результату в рамках основної, допоміжної та управлінської діяльності в підприємницьких структурах. Саме якість окресленої моделі є основою забезпечення обґрунтованості управлінських рішень та підвищення адаптивності будь-якої організаційно-господарської одиниці (а саме фірми, товариства, корпорації) до змін зовнішнього і внутрішнього середовища.

Модель інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки основних бізнес-процесів формується як сис-

тема взаємопов'язаних, проте функціонально відмінних складників управління діяльністю організаційно-господарської одиниці. Інформаційний складник забезпечує збір, обробку та передавання даних, необхідних для функціонування бізнес-процесів; аналітичний — спрямований на узагальнення, інтерпретацію інформації, оцінювання альтернатив розвитку та прогнозування результатів діяльності; управлінський — інтегрує результати інформаційно-аналітичної діяльності у процес прийняття, реалізації та контролю управлінських рішень.

Недостатня узгодженість зазначених складників, фрагментарність інформаційних потоків та обмежене використання аналітичних інструментів у практиці управління зумовлюють зниження ефективності бізнес-процесів і ускладнюють досягнення стратегічних цілей підприємницьких структур, що актуалізує необхідність удосконалення відповідних моделей підтримки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика формування інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки діяльності підприємств знайшла відображення у працях вітчизняних і закордонних науковців, зокрема Бікулова Д., Олійника О., Голована О., Динчева С., Бікулова Р. [1], Брадула О., Антонова С. [2], Перерви І.М. [5] та інших. У зазначених дослідженнях розглядаються окремі аспекти інформаційного забезпечення, аналітичної діяльності та управлінських механізмів у системі функціонування підприємств.

Водночас у наукових дослідженнях і практиці діяльності фірм, товариств і корпорацій часто спостерігається ототожнення або недостатнє розмежування інформаційної, аналітичної та управлінської складників підтримки, що ускладнює формування ефективних механізмів господарювання та знижує результативність управління бізнес-процесами. Як зазначають Тюріна Н., Назарчук Т., Шкабара Н. [6], Козенков Д., Альошина Т., Гайдук І. [3], це зумовлює необхідність чіткого визначення опцій і функціональних меж кожного зі складника моделі інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки з метою підвищення ефективності управління та забезпечення сталого розвитку підприємницьких структур.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження є розроблення та обґрунтування моделі інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки основних бізнес-процесів у підприємницьких структурах, що передбачає чітке розмежування функцій її складових, визначення їх взаємозв'язків та інструментарію реалізації з урахуванням сучасних умов господарювання.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У межах дослідження констатовано, що модель інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки основних бізнес-процесів у підприємницьких структурах слід розглядати як концептуальну конструкцію, яка, за даними наявних досліджень, має дві ключові характеристики:

— по-перше, вона існує як сукупність елементів та зв'язків між ними, що забезпечує взаємодію інформаційних, аналітичних та управлінських потоків (Козенков Д., Альошина Т., Гайдук І. [3]);

— по-друге, як сукупність окремих складників, а також інструментів і процедур, що гарантують їх дієвість та результативність у процесі підтримки бізнес-процесів (Тюріна Н., Назарчук Т., Шкабара Н. [6]).

Виходячи з логіки зазначених підходів [3; 6], така модель повинна мати належну наповненість та структурну інтеграцію, яка забезпечує якісне формування, обробку та використання інформації для ефективного управління діяльністю окремої організаційно-господарської одиниці. Такий підхід до інтерпретації моделі продиктований необхідністю досягнення максимальної узгодженості стану інформаційних потоків, змісту управлінських рішень та фактичної адаптивності підприємницької структури до динамічних змін ринкового та внутрішнього середовища.

Враховуючи типологію бізнес-процесів, виділену Марковою С.В., Головань О. О., Бікуловим Д. Т., Олійник О. М., Маказан Є. В. та Сухаревою К. В., модель завжди орієнтована на узгодження інформаційних і аналітичних потоків із управлінськими впливами у межах таких діяльностей [4]:

— основної — що створює ключову цінність для клієнта;

— допоміжної — що підтримує основні процеси;

— управлінської — що забезпечує координацію та контроль основних і допоміжних процесів.

Вважаємо, що важливий такий підхід до моделювання, а саме до загального змісту моделі інформаційної (information), аналітичної (analytical) та управлінської (management) підтримки основних бізнес-процесів у підприємницьких структурах, що дозволить забезпечувати не лише прозорість бізнес-процесів і своєчасність прийняття рішень, але й досягнення релевантних стратегічних цілей розвитку фірм, товариств або корпорацій.

Окреслену модель доцільно позначати як Flow-IAM, наголошуючи на інтеграції інформаційних, аналітичних та управлінських потоків у бізнес-процесах, зокрема на інтегрованості та взаємозв'язку властивих їм процесних складників (які потрібні для ідентифікації, аналізу, моделювання, впровадження (реалізація покращених процесів) та моніторингу дій з досягнення певної мети або результату [4]).

За наявною практикою діяльності провідних вітчизняних і зарубіжних підприємницьких структур, зокрема корпорацій і компаній SAP SE, Siemens AG, IBM Corporation, Microsoft Corporation, Toyota Motor Corporation, а також українських SoftServe, EPAM Systems, Іскра LED модель Flow-IAM у підприємницьких структурах доцільно формувати на основі взаємопов'язаних, проте функціонально відмінних процесних складників (див. табл. 1). Серед них система підтримки інформаційних процесів (яка є базою для аналітичної обробки первинних даних), система розробки аналітичних даних (що забезпечує основу для обґрунтування управлінських рішень), система підтримки прийняття рішень (формує рекомендації та інформаційну підтримку рішень та запити до інформаційно-аналітичної системи) [3—4; 6].

Окреслена нами інтеграція складників Flow-IAM фактично дозволяє перейти до інноваційних варіацій підходу BPM (Business Process Management), оскільки поєднує в собі системний збір та структурування даних, аналітичну обробку та підтримку прийняття рішень у єдиному потоковому контексті, що забезпечує високу швидкість і точність управлінських впливів на бізнес-процеси. Такий підхід створює можливість динамічного моделювання, реалізації та моніторингу процесів у реальному часі, що значно підвищує адаптивність підприємницьких структур до змін зовнішнього і внутрішнього середовища. Крім того, воно формує фокус на досягнення стратегічних і оперативних цілей через ефективне управління потоками робіт і ресурсів, що є ключовим для підвищення конкурентоспроможності та стійкості компанії [3—4].

Розглядаючи підтримку інформаційних процесів у моделі Flow-IAM, слід зазначити, що вона забезпечує формування єдиного інформаційного простору (ЄІП) організаційно-господарської одиниці та орієнтована на

Таблиця 1. Складники моделі Flow-IAM для окремої організаційно-господарської одиниці

Складники моделі Flow-IAM	Основні функції складників моделі Flow-IAM	Інструменти реалізації функцій складників Flow-IAM з урахуванням сучасних умов господарювання	Основи інтеграції підсистем
Система підтримки інформаційних процесів	Забезпечення повноти, вірогідності та своєчасності інформації; підтримка інформаційних потоків між підрозділами; стандартизація та інтеграція даних.	Корпоративні інформаційні системи (ERP, CRM, SCM); бази даних і сховища даних; засоби автоматизації облікових і операційних процесів.	Забезпечення структурності управління, гнучкості бізнес-процесів коштом їх цифровізації основних функцій складників
Система розробки аналітичних даних	Аналіз ефективності бізнес-процесів; оцінювання альтернатив управлінських рішень; прогнозування результатів діяльності та ризиків.	Методи економічного, фінансового та стратегічного аналізу; системи бізнес-аналітики (BI); інструменти моделювання, прогнозування та сценарного аналізу.	
Система підтримки прийняття рішень	Планування, організація, мотивація та контроль; координація бізнес-процесів; забезпечення зворотного зв'язку та коригування рішень.	Системи підтримки прийняття рішень (DSS); стратегічні та оперативні плани, бюджети, регламенти; показники ефективності (KPI), збалансована система показників.	

Джерело: сформовано на основі [3—4; 6].

збір, накопичення, обробку, зберігання та передавання даних, необхідних для реалізації основних, допоміжних і управлінських бізнес-процесів [1—2]. Структурований опис складників ЄІП підприємницької структури, з акцентом на його основні підсистеми, наведено в табл. 2.

Наприклад, в Іскра LED підтримку інформаційних процесів через інформаційні системи моделі Flow-IAM забезпечують об'єднуючи дані бухгалтерського обліку, управління запасами, збуту та взаємодії з клієнтами в межах єдиної корпоративної інформаційної платформи (що забезпечує отримання інформації про витрати, обсяги виробництва, рівень запасів і фінансові результати діяльності). Це, своєю чергою, створює ЄІП, яка є основою для подальшого аналітичного опрацювання даних та прийняття обґрунтованих управлінських рішень, щодо виробництва світлодіодного освітлення нового покоління. Окреслена результативність можлива якщо кожна наведена в табл. підсистема інтегрована у єдиний інформаційний простір, що забезпечує безперервність і якість інформаційної підтримки бізнес-процесів.

Система розробки аналітичних даних у моделі Flow-IAM забезпечує перетворення інформаційних ресурсів у знання, необхідні для оцінювання стану основних, допоміжних та управлінських бізнес-процесів (через виявлення тенденцій, проблем і можливостей розвитку кожної окремої підприємницької структури). Так, структурований опис складників з перетворення інформаційних ресурсів у знання для оцінювання стану бізнес-процесів підприємницької структури наведений нами у табл. 3.

Наприклад, у виробничих підрозділах Siemens AG основні процеси включають виготовлення високотехнологічного обладнання та електротехнічних компонентів. Зокрема, система розробки аналітичних даних Siemens AG дозволяє відстежувати ефективний опис складників ЄІП підприємницької структури, з акцентом на його основні підсистеми, наведено в табл. 2.

Наприклад, у виробничих підрозділах Siemens AG основні процеси включають виготовлення високотехнологічного обладнання та електротехнічних компонентів. Зокрема, система розробки аналітичних даних Siemens AG дозволяє відстежувати ефективний опис складників ЄІП підприємницької структури, з акцентом на його основні підсистеми, наведено в табл. 2.

Таблиця 2. Структурований опис складників єдиного інформаційного простору (ЄІП) моделі Flow-IAM у підприємницькій структурі

Підсистеми ЄІП	Спрямованість дії складника ЄІП	Основні елементи ЄІП, що забезпечують підтримку інформаційних процесів у моделі Flow-IAM
Підсистема збору даних у ЄІП	Відповідає за фіксацію первинної інформації з усіх точок організаційно-господарської одиниці та зовнішнього середовища	Сенсорні та IoT-системи для збору даних виробничих процесів. ERP-модулі збору транзакційних даних (закупівлі, продажі, склад). CRM-системи для реєстрації взаємодії з клієнтами. Форми введення даних співробітниками та автоматичні інтеграції з зовнішніми джерелами (наприклад, фінансові, маркетингові бази).
Підсистема накопичення даних ЄІП	Забезпечує організацію, структурізацію та систематизацію даних для використання.	Центральні бази даних підприємства (SQL, NoSQL). Сховища даних для інтеграції даних із різних систем. Архіви та репозиторії для довгострокового зберігання історичних даних. Механізми контролю якості та цілісності даних.
Підсистема обробки даних ЄІП	Виконує аналіз та трансформацію даних для отримання корисної інформації та підготовки її для прийняття рішень.	Інструменти ETL для підготовки даних. BI-системи та аналітичні платформи для агрегування та візуалізації даних. Модулі прогнозування, моделювання та сценарного аналізу. Алгоритми обробки великих даних та штучного інтелекту.
Підсистема зберігання даних ЄІП	Забезпечує надійне та безпечне зберігання структурованих і неструктурованих даних.	Локальні та хмарні сховища даних. Резервні копії та системи відновлення даних. Системи шифрування та контролю доступу для безпеки інформації. Каталоги даних і метадані для полегшення навігації та пошуку.
Підсистема передавання даних ЄІП	Гарантує своєчасне надходження інформації користувачам у потрібному форматі та обсязі.	Корпоративні мережі, VPN та інші канали зв'язку. API, інтеграційні шини та протоколи обміну даними. Системи повідомлень та сповіщень. Механізми синхронізації між підрозділами та зовнішніми партнерами.

Джерело: сформовано на основі [1—2; 4].

тивність виробництва, час виконання замовлень і якість продукції. Для допоміжних процесів складники цієї системи оцінюють управління ланцюгами постачання, кадрову ефективність та фінансовий облік. В управлінських процесах складники надають керівництву можливість прогнозувати попит на продукцію, спланувати виробничі цикли та оптимізувати витрати на основі даних про продажі, постачання та внутрішні операції. Таким чином, дані про виробництво, постачання, фінанси та персонал перетворюються на знання, які допомагають Siemens AG ухвалювати стратегічно обгрунтовані рішення для підвищення ефективності діяльності та адаптації до змін ринку. Окреслена результативність можлива, якщо кожна наведена в табл. 3 підсистема залучена у забезпечення безперервного потоку інформації (від збору даних до прийняття управлінських рішень і зворотного зв'язку).

Щодо системи прийняття рішень у моделі Flow-IAM, зауважимо, що вона забезпечує прийняття, реалізацію та контроль управлінських рішень на основі результатів інформаційно-аналітичної діяльності підприємницької структури з метою досягнення стратегічних і оперативних цілей кожного окремого бізнес-процесу. Так, структурований опис складників прийняття, реалізації та контролю управлінських рішень наведений нами в табл. 4.

Таблиця 3. Структурований опис складників з перетворення інформаційних ресурсів у знання моделі Flow-IAM у підприємницькій структурі

Складник аналітичної системи	Конкретизація дії складника для обробки даних*	Застосування у моделі Flow-IAM		
		для основних процесів	для допоміжних процесів	для управлінських процесів
Збір та агрегація даних	Формування комплексного набору даних для аналізу у моделі Flow-IAM	Збір даних про виробничі операції, замовлення, постачання	Збір кадрової, фінансової, логістичної інформації	Збір стратегічних, фінансових та KPI даних
Очищення та нормалізація даних	Забезпечення вірогідності та порівнянності даних	Виявлення дефектів продукції, усунення дублювання замовлень	Коригування помилок у бухгалтерських записах, кадрових даних	Узгодження показників KPI та фінансових звітів
Аналітична обробка	Перетворення даних у знання, виявлення закономірностей	Визначення ефективності виробництва, оптимізація ресурсів	Аналіз ефективності персоналу, витрат, внутрішніх процесів	Виявлення ризиків, оцінка стратегічних сценаріїв, контроль ефективності
Візуалізація та звітність	Представлення знань у зручній формі для прийняття рішень	Моніторинг виробничих показників, стану замовлень	Візуалізація кадрових та фінансових показників	Звіти для керівництва, контроль за виконанням стратегічних та інших планів
Прийняття рішень / рекомендації	Надання практичних рекомендацій на основі аналітики	Рекомендації щодо оптимізації виробництва, планування постачань	Рекомендації щодо покращення роботи допоміжних підрозділів	Прийняття управлінських рішень, планування та корекція KPI
Зворотний зв'язок та коригування	Оцінка ефективності рішень та оновлення аналітичних моделей	Виявлення вузьких місць у виробництві, вдосконалення процесів	Вдосконалення підтримки основних процесів, корекція ресурсів	Корекція стратегічних рішень та управлінських процедур

Примітка

* здійснено з урахуванням сучасних умов господарювання.

Джерело: сформовано на основі [3—4; 5].

Таблиця 4. Структурований опис складників системи прийняття, реалізації та контролю управлінських рішень моделі Flow-IAM у підприємницькій структурі

Складник системи	Конкретизація дії складника для прийняття рішень*	Застосування у моделі Flow-IAM		
		для основних процесів	для допоміжних процесів	для управлінських процесів
Прийняття рішень	Формування управлінських рішень на основі аналітики моделі Flow-IAM	Оптимізація виробничих циклів, планування обсягів продукції	Розподіл ресурсів у допоміжних підрозділах, кадрові рішення	Стратегічне планування, управління ризиками, визначення KPI
Реалізація рішень	Впровадження обраних управлінських рішень у бізнес-процеси	Запуск виробничих ліній, зміна графіків, коригування постачань	Виконання кадрових, фінансових та логістичних рішень	Виконання стратегічних планів, реалізація управлінських ініціатив
Контроль і моніторинг	Відстеження ефективності виконання рішень та коригування процесів у моделі Flow-IAM	Моніторинг виробничих показників, якість продукції	Контроль витрат, виконання адміністративних та допоміжних завдань	Оцінка ефективності управлінських рішень, корекція стратегії, аналіз KPI
Зворотний зв'язок та корекція	Оцінка результатів рішень та внесення змін для підвищення ефективності	Виявлення вузьких місць у виробництві, вдосконалення процесів	Оптимізація допоміжних функцій, корекція ресурсів	Коригування стратегічних та тактичних рішень, адаптація до змін зовнішнього середовища

Примітка

* здійснено з урахуванням сучасних умов господарювання.

Джерело: сформовано на основі [4; 5—6].

Наприклад, у компанії в Siemens AG система прийняття рішень інтегрована з аналітичними платформами, що відстежують виробничі показники, стан постачань, фінансові та кадрові дані. Тому, якщо аналітичні модулі виявляють зростання часу на виготовлення окремих компонентів (через затримки у постачанні матеріалів), система прийняття рішень може автоматично запропонувати переналадування виробничих ліній, зміну постачальників або коригування графіку замовлень. Керівництво отримує конкретні рекомендації для оперативного втручання, а також може оцінювати ефективність прийнятих рішень (через показники KPI та зворотний зв'язок), своєчасно коригувати стратегію виробництва та забезпечувати виконання стратегічних цілей компанії. Окреслена результативність можлива, якщо кожна наведена в табл. 4 підсистема є взаємопов'язаною та функціонально чітко розмежованою, забезпечуючи безперервний потік інформації (від збору даних та аналітичної обробки до прийняття, реалізації й контролю управлінських рішень).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

За результатами проведеного дослідження встановлено, що ефективна організація інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки основних бізнес-процесів є ключовою умовою забезпечення структурного управління діяльністю підприємницьких структур. Доведено, що узгодження інформаційних, аналітичних та управлінських потоків дозволяє підвищити результативність використання ресурсів, оптимізувати потоки робіт і забезпечити безперервне вдосконалення як операційних, так і стратегічних процесів у фірмах, товариствах і корпораціях.

У межах дослідження обґрунтовано доцільність формування інтегрованої моделі інформаційної, аналітичної та управлінської підтримки бізнес-процесів, яку запропоновано позначати як Flow-IAM. Її концептуальною особливістю є потокова інтеграція інформаційних, аналітичних та управлінських компонентів у межах основних, допоміжних і управлінських бізнес-процесів.

Теоретична цінність проведеного дослідження полягає у виділенні загальної наповненості моделі підтримки бізнес-процесів, що представлена у форматі, який є набором взаємопов'язаних, проте функціонально відокремлених систем: підтримки інформаційних процесів (що забезпечують збір, накопичення та структурування даних, формуючи базу даних для аналітичної обробки), розробки аналітичних даних (що перетворюють інформаційні ресурси на знання, необхідні для обґрунтування управлінських рішень, виявлення тенденцій, проблем і можливостей розвитку бізнес-процесів) та підтримки прийняття рішень (що інтегрують результати аналітики у процес управління, формують рекомендації та інформаційну підтримку рішень). Взаємозв'язок окреслених систем дозволяє користувачам генерувати запити до інформаційно-аналітичної системи для оптимізації основних, допоміжних та управлінських процесів.

Практична цінність окресленого дослідження зумовлено тим, що модельна інтеграція окреслених складників фактично є однією з варіацій підходу BPM (Business Process Management) за якої формується

фокус на досягнення стратегічних і оперативних цілей через ефективне управління потоками робіт і ресурсів.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на інтеграцію цифрових технологій у BPM-системи підтримки бізнес-процесів; розробку методик оцінювання ефективності інформаційно-аналітичної та управлінської підтримки в контексті BPM та адаптацію моделі підтримки до специфіки різних галузей та масштабів діяльності підприємницьких структур.

Література:

1. Бікулов, Д., Олійник, О., Головань, О., Динчев, С., Бікулов, Р. Інформаційно-аналітичне забезпечення менеджменту бізнес-процесів: концептуально-методологічні та прикладні аспекти. Управління змінами та інновації, 2025. № 14. С. 132—140.
2. Брадул О., Антонов С. Інформаційно-аналітичні системи у забезпеченні менеджменту корпорацій. Економічний аналіз. 2024. № 3. С. 19—29.
3. Козенков Д., Альошина Т., Гайдук І. Процесний підхід до управління підприємством. Економіка та суспільство, 2022. № 38. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-67>
4. Маркова С. В., Головань О. О., Бікулов Д. Т., Олійник О. М., Макажан Є. В., Сухарева К. В. Менеджмент бізнес-процесів: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2025. 104 с.
5. Перерва І.М. Переваги впровадження процесного підходу до управління підприємством. Економіка і суспільство. 2021. № 29. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-3>
6. Тюріна Н., Назарчук Т., Шкабара Н. Формування інформаційно-аналітичного забезпечення управління бізнес-проєктами підприємства. Innovation and Sustainability. 2022. № 2. С. 68—77.

References:

1. Bikulov, D., Oliynyk, O., Golovan, O., Dynchev, S., and Bikulov, R. (2025), "Information and analytical support for business process management: conceptual, methodological and applied aspects", *Upravlinnya zminamy ta innovatsiyi*, vol. 14, pp. 132—140.
 2. Bradul, O., and Antonov, S. (2024), "Information and analytical systems in providing corporate management", *Ekonomichnyy analiz*, vol. 3, pp. 19—29.
 3. Kozenkov D., Alyoshina T. and Gaiduk I. (2022), "Process approach to enterprise management", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 38. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-67>
 4. Markova, S. V., Golovan, O.O., Bikulov, D.T., Oliynyk, O.M., Makazan, E. V., and Sukhareva, K.V. (2025), *Menedzhment biznes-protsesiv [Business Process Management]*, Zaporiz'kyi natsional'nyy universytet, Zaporizhzhia, Ukraine.
 5. Pererva I.M. (2021), "Advantages of implementing a process approach to enterprise management", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 29. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-3>
 6. Tyurina, N., Nazarchuk, T., and Shkabara, N. (2022), "Formation of information and analytical support for the management of business projects of an enterprise" *Innovation and Sustainability*, vol. 2, pp. 68—77.
- Стаття надійшла до редакції 13.12.2025 р.*